

استاندارد ملی ایران

۱۲۸۳۵

چاپ اول

جمهوری اسلامی ایران

Islamic Republic of Iran

سازمان استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران

Institute of Standards and Industrial Research of Iran

عینک شنا- ویژگیها و روش‌های آزمون

Swimming goggles- Specifications and test methods

ICS:67.060

به نام خدا

آشنایی با موسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران

موسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران به موجب بند یک ماده ۳ قانون اصلاح قوانین و مقررات موسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران، مصوب بهمن ماه ۱۳۷۱ تنها مرجع رسمی کشور است که وظیفه تعیین، تدوین و نشر استانداردهای ملی (رسمی) ایران را به عهده دارد.

تدوین استاندارد در حوزه‌های مختلف در کمیسیون‌های فنی مرکب از کارشناسان موسسه* صاحب نظران مراکز و موسسات علمی، پژوهشی، تولیدی و اقتصادی آگاه و مرتبط انجام می‌شود و کوششی همگام با مصالح ملی و با توجه به شرایط تولیدی، فناوری و تجارتی است که از مشارکت آگاهانه و منصفانه صاحبان حق و نفع، شامل تولیدکنندگان، مصرفکنندگان، صادرکنندگان و واردکنندگان، مراکز علمی و تخصصی، نهادها، سازمان‌های دولتی و غیردولتی حاصل می‌شود. پیش‌نویس استانداردهای ملی ایران برای نظرخواهی به مراجع ذی‌نفع و اعضای کمیسیون‌های فنی مربوط ارسال می‌شود و پس از دریافت نظرها و پیشنهادها در کمیته ملی مرتبط با آن رشته طرح و در صورت تصویب به عنوان استاندارد ملی (رسمی) ایران چاپ و منتشر می‌شود.

پیش‌نویس استانداردهایی که موسسات و سازمان‌های علاقمند و ذی‌صلاح نیز با رعایت ضوابط تعیین شده تهیه می‌کنند در کمیته ملی طرح و بررسی و در صورت تصویب، به عنوان استاندارد ملی ایران چاپ و منتشر می‌شود. بدین ترتیب، استانداردهایی ملی تلقی می‌شود که براساس مفاد نوشتہ شده در استاندارد ملی ایران شماره ۵ تدوین و در کمیته ملی استاندارد مربوط که موسسه استاندارد تشکیل می‌دهد به تصویب رسیده باشد.

موسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران از اعضای اصلی سازمان بین‌المللی استاندارد (ISO)^۱، کمیسیون بین‌المللی الکترونیک (IEC)^۲ و سازمان بین‌المللی اندازه‌شناسی قانونی (OIML)^۳ است و به عنوان تنها رابط^۴ کمیسیون کدکس غذایی (CAC)^۵ در کشور فعالیت می‌کند. در تدوین استانداردهای ملی ایران ضمن توجه به شرایط کلی و نیازمندی‌های خاص کشور، از آخرین پیشرفتهای علمی، فنی و صنعتی جهان و استانداردهای بین‌المللی بهره‌گیری می‌شود.

موسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران می‌تواند با رعایت موازین پیش‌بینی شده در قانون، برای حمایت از مصرفکنندگان، حفظ سلامت و ایمنی فردی و عمومی، حصول اطمینان از کیفیت محصولات و ملاحظات زیست‌محیطی و اقتصادی، اجرای بعضی از استانداردهای ملی ایران را برای محصولات تولیدی داخل کشور و/ یا اقلام وارداتی، با تصویب شورای عالی استاندارد، اجباری نماید. موسسه می‌تواند به منظور حفظ بازارهای بین‌المللی برای محصولات کشور، اجرای استاندارد کالاهای صادراتی و درجه‌بندی آن را اجباری نماید. همچنین برای اطمینان بخشیدن به استفاده کنندگان از خدمات سازمان‌ها و موسسات فعل در زمینه مشاوره، آموزش، بازرگانی، ممیزی و صدور گواهی سیستم‌های مدیریت کیفیت و مدیریت زیست محیطی، آزمایشگاه‌ها و مراکز کالیبراسیون (واسنجی) وسایل سنجش، موسسه استاندارد این گونه سازمان‌ها و موسسات را بر اساس ضوابط نظام تایید صلاحیت ایران ارزیابی می‌کند و در صورت احراز شرایط لازم، گواهینامه تایید صلاحیت به آنها اعطا و بر عملکرد آنها نظارت می‌کند. ترویج دستگاه بین‌المللی یکاه، کالیبراسیون (واسنجی) وسایل سنجش، تعیین عیار فلزات گرانبها و انجام تحقیقات کاربردی برای ارتقای سطح استانداردهای ملی ایران از دیگر وظایف این موسسه است.

* موسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران

1- International Organization for Standardization

2- International Electrotechnical Commission

3- International Organization for Legal Metrology (Organization Internationale de Métrologie Legale)

4- Contact point

5- Codex Alimentarius Commission

**کمیسیون فنی تدوین استاندارد
"عینک شنا- ویژگیها و روش‌های آزمون"**

سمت و / یا نمایندگی:

رئیس:

عضو هیات علمی جهاددانشگاهی صنعتی
شریف

کی منش، امیر مسعود
(کارشناسی ارشد فیزیک)

دبیر:

مدیر آزمایشگاه اپتیک جهاددانشگاهی
(کارشناسی ارشد مهندسی سیستمهای اقتصادی اجتماعی- کارشناس صنعتی شریف
فیزیک)

اعضاء: (اسمی به ترتیب حروف الفبا)

مسئول فنی آزمایشگاه اپتیک
جهاددانشگاهی صنعتی شریف

برادران، مریم
(کارشناس فیزیک)

کارشناس جهاددانشگاهی صنعتی شریف

حیدری، اسماعیل
(کارشناسی ارشد فوتونیک)

مدیر عامل شرکت پانیذ اسپرت

دشتی، محمدرضا

(کارشناس مهندسی صنایع غذایی)

مدیر عامل بازرگانی سامع ملکی

سامع ملکی، فرید

(کارشناس فلسفه غرب)

کارشناس موسسه استاندارد و تحقیقات
صنعتی ایران

ظهور رحمتی، لاله
(کارشناسی ارشد مدیریت، کارشناس فیزیک)

فهرست مندرجات

صفحه	عنوان
ج	آشنایی با موسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران
۵	کمیسیون فنی تدوین استاندارد
۹	پیش گفتار
۱	۱ هدف و دامنه کاربرد
۱	۲ مراجع الزامی
۱	۳ اصطلاحات و تعاریف
۲	۴ طبقه بندی عینک
۲	۵ کیفیت
۳	۶ ساختار
۳	۷ مواد
۴	۸ آزمون ها
۶	۹ بازرسی
۶	۱۰ نشانه گذاری
۶	۱۱ مواردی که هنگام بکارگیری باید به آن توجه نمود
۷	پیوست الف (اطلاعاتی) : واژه نامه انگلیسی به فارسی
۱۰	پیوست ب (اطلاعاتی) : واژه نامه فارسی به انگلیسی

پیش گفتار

استاندارد " عینک شنا - ویژگیها و روش‌های آزمون " که پیش نویس آن در کمیسیون‌های مربوط توسط جهاددانشگاهی صنعتی شریف تهیه و تدوین شده و در دویست و شصت و دومین کمیته ملی مهندسی پزشکی مورخ ۱۳۸۹/۳/۱۶ مورد تصویب قرار گرفته است، اینک به استناد بند یک ماده ۳ قانون اصلاح قوانین و مقررات موسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران، مصوب بهمن ماه ۱۳۷۱، به عنوان استاندارد ملی ایران منتشر می‌شود. برای حفظ همگامی و هماهنگی با تحولات و پیشرفتهای ملی و جهانی در زمینه صنایع، علوم و خدمات، استانداردهای ملی ایران در موقع لزوم تجدید نظر خواهد شد و هر پیشنهادی که برای اصلاح و تکمیل این استانداردها ارائه شود، هنگام تجدید نظر در کمیسیون فنی مربوط مورد توجه قرار خواهد گرفت. بنابراین، باید همواره از آخرین تجدیدنظر استانداردهای ملی استفاده کرد.

منبع و مأخذی که برای تهیه این استاندارد مورد استفاده قرار گرفته به شرح زیر است:
JIS S 7301 : 1992 Swimming goggles

عینک^۱ شنا- ویژگیها و روش‌های آزمون

۱ هدف و دامنه کاربرد

هدف از تدوین این استاندارد ، تعیین ویژگیها و روش‌های آزمون برای عینک شنا مورد استفاده در استخر و امثال آن ، می باشد . این استاندارد ، عینک شنا و عینک شنای اصلاحی که برای غواصی با تجهیزات تنفسی سبک و بدون لباس محافظ و غواصی با محفظه هوا در پشت و تنفس با لوله هوا ، مورد استفاده قرار می گیرد را در بر نمی گیرد.

یادآوری - در این استاندارد از این به بعد عینک شنا با عنوان عینک بیان می شود.

۲ مراجع الزامی

مدارک الزامی زیرحاوی مقررانی است که در متن این استاندارد ملی ایران به آن‌ها ارجاع داده شده است. بدین‌ترتیب آن مقررات جزئی از این استاندارد محسوب می‌شود.

در صورتی که به مدرکی با ذکر تاریخ انتشار ارجاع داده شده باشد، اصلاحیه‌ها و تجدیدنظرهای بعدی آن مورد نظر این استاندارد ملی ایران نیست. در مورد مدرکی که بدون ذکر تاریخ انتشار به آن‌ها ارجاع داده شده است، همواره آخرین تجدید نظر و اصلاحیه‌های بعدی آن‌ها مورد نظر است. استفاده از مراجع الزامی زیر برای این استاندارد الزامی است:

2-1 JIS B 1501-Steel Ball for Bearings

2-2 JIS B 7183- Lens-Meters

2-3 JIS K 6301-Physical Testing Methods for Vulcanized Rubber

2-4 JIS Z 8401- Rules for Rounding off of Numerical Values

۳ اصطلاحات و تعاریف

در این استاندارد، اصطلاحات و تعاریف زیر به کار می‌روند:

۱-۳

پیاله چشم

بخشی از بدنه عینک که از یک عدسی و یک قسمت فنجانی شکل دربردارنده عدسی ، تشکیل شده است.

۲-۳

بالشتک

1- goggles

اصطلاح عینک در این استاندارد بر گرفته از کلمه goggles به معنای عینک بنددار و محصورکننده چشم می باشد که در این استاندارد به اختصار عینک نامیده می شود.

یک جاذب ضربه (ضربه گیر)، که به پیاله چشم متصل و یا چسبیده شده است و هنگام استفاده، مانع نفوذ هوا بین پیاله چشم و صورت می باشد.

۳-۳

پل بینی

بخشی که پیاله های چپ و راست چشم را به هم متصل کرده و فاصله بین دو پیاله را تنظیم می کند.

۴-۳

بند

به بندی اطلاق می شود که برای دور سر استفاده شده تا عینک در روی صورت ثابت نگه داشته شود.

۵-۳

توان شکست

بیان کننده دیوپتر راس عدسی است، و برحسب (m^{-1}) بیان می شود.

۶-۳

توازی

بیان کننده توان شکست منشوری است و برحسب سانتیمتر بر متر (cm/m) بیان می شود.

۴ طبقه بندی عینک

عینکها از نظر نوع به دو صورت زیر طبقه بندی می شوند :

- ۱) نوع معمولی که فرآیند محافظت در برابر مه گرفتگی برای آن صورت نگرفته است .
- ۲) نوع ضد مه گرفتگی که فرآیند محافظت در برابر مه گرفتگی برای آن صورت گرفته است .

۵ کیفیت

۱-۱ ظاهر

ظاهر عینک باید بسیار عالی، بدون عیوب قابل ملاحظه ای مانند، برآمدگی، براده، جسم خارجی، لکه ها و ترک ها باشد .

۲-۵ عملکرد

عملکرد عینک، هنگام آزمون مطابق با بند ۸، باید با الزامات جدول ۱ مطابقت داشته باشد .

جدول ۱- عملکرد

روش آزمون	عملکرد	مورد	
۳-۸	نباید هیچگونه شکستگی یا ترکی وجود داشته باشد.	مقاومت سطح عدسی در برابر ضربه	
۴-۸	نباشد به سه تکه یا بیشتر شکسته شود.	مقاومت پیاله چشم در برابر بار	
۵-۸	نباشد هیچگونه نشت آبی وجود داشته باشد.	نشت آب	
۶-۸	نباشد لغزشی بیش از ۱۰ میلیمتر از هر طرف وجود داشته باشد و همچنین نباید بریده شود.	بند	تکرار بار
۷-۸	$\pm 0.125 m^{-1}$	عدسی	توان شکست
۸-۸	حداکثر $\frac{1}{6} \text{ cm/m}$		توازن
۹-۸	نباشد هیچگونه مه و شبتمی وجود داشته باشد.	ضد مه گرفتگی (منحصر برای نوع ضد مه گرفتگی)	
۱۰-۸	حداکثر ۳ ترک	تخریب بند دراثر ازن	

۶ ساختار

ساختار عینک باید با الزامات زیر مطابقت داشته باشد.

- ۱-۶ یک عینک باید از دو تکه پیاله چشم ، پل بینی، بالشتک ، بند و غیره تشکیل شده باشد. در مواردی که دو تکه پیاله چشم بصورت یکپارچه می باشند ، به پل بینی نیاز نمی باشد.
- ۲-۶ باید قابلیت تنظیم کامل و تعویض پل بینی و بند وجود داشته باشد.
- ۳-۶ قسمتهای مربوطه عینک باید فاقد هر گونه زاویه تندر ، ناهمواری و هر گونه تیزی که به استفاده کننده صدمه می زند ، باشد.
- ۴-۶ سطح عدسی باید فاقد کرویت قابل ملاحظه و انحنای استوانه‌ای و هر گونه انحنایی که به چشمها آسیب می زند باشد.
- ۵-۶ عینک باید میدان دید کافی داشته باشد.
- ۶-۶ هیچ بخش فلزی نباید در آن استفاده شده باشد.
- ۷-۶ هیچ بخش شیشه‌ای نباید در آن استفاده شده باشد.

۷ مواد

مواد مورد استفاده در بخش‌های عینک باید با موارد ذکر شده زیر مطابقت داشته باشند.

- ۱-۷ استحکام ، خاصیت کششی و دیگر خواص مواد باید مناسب باشد.
- ۲-۷ مواد مورد استفاده در قسمتهایی که با پوست تماس دارند نباید تاثیر زیان آوری بر پوست داشته باشند.

۸ آزمون ها

- ۱-۸ شرایط آزمون
- آزمون ها باید در دمای $(23 \pm 5)^\circ\text{C}$ و رطوبت $(65 \pm 20)\%$ انجام شود.
- ۲-۸ گرد کردن اعداد
- نتایج آزمون باید کمتر از مقدار عددی مشخص شده بدست آید و مطابق با استاندارد JIS B 1501 گرد شود.

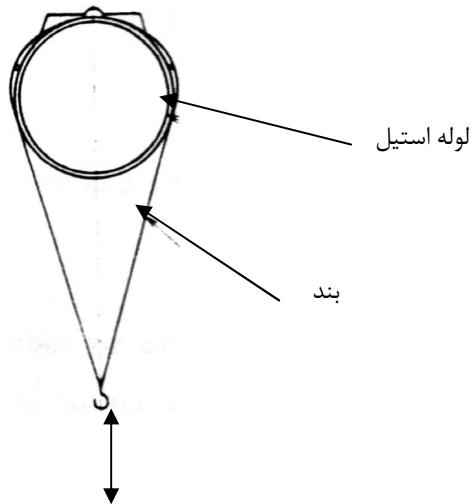
- ۳-۸ مقاومت سطح عدسی در برابر ضربه
- عینک را روی مدل سرانسان (از جنس چوب سخت) نصب کنید، وجه صورت را به طرف بالا ثابت نگه دارید بطوریکه سطح عدسی ها افقی شود . توپ استیل به اندازه اسمی $\frac{7}{8}$ که در استاندارد JIS B 1501 مشخص شده است را از ارتفاع ۱۳۰ سانتیمتری از داخل لوله هدایتگر به سمت مرکز عدسی آزادانه رها کنید. در این مورد فاصله بین سطح عدسی تا دورترین انتهای لوله هدایتگر باید 5 ± 1 سانتیمتر باشد. بررسی کنید آیا شکستگی یا ترک در عدسی ایجاد شده است یا خیر؟

- ۴-۸ مقاومت پیاله چشم در برابر بار
- عینک را روی یک میز تخت (از جنس چوب) بگذارید . بطوریکه وجه پیاله چشم به سمت بالا باشد. به آهستگی نیروی فشارنده ای را تا 588 نیوتن توسط صفحه بار دایروی (از جنس چوب) به قطر 50 میلیمتر و ضخامت 15 میلیمتر وارد کنید، بررسی کنید آیا به سه تکه یا بیشتر شکسته شده است یا خیر؟

- ۵-۸ نشت آب
- وجه جلویی عینک را به سمت پایین برگردانید، کمی آب رنگ شده توسط جوهر را تا ارتفاع ممکن داخل پیاله چشم بریزید . 10 بار به آهستگی پیاله چشم را به طرف راست و چپ خم کنید بطوریکه بخش چسبیده پیاله چشم با بالشتک بوسیله آب خیس خورده شود ، با مشاهده مستقیم بررسی کنید آیا بیرون آن رنگی شده است یا خیر ؟

- ۶-۸ تکرار بار برروی بند
- بند را به مدت یک ساعت در آب غوطه ور نمایید . سپس عینک را روی لوله استیل (به قطر تقریبا 200 میلیمتر) مطابق شکل 1 نصب کنید. قسمت بند را بیست بار با نیروی $19/6$ نیوتن با سرعت

۶۰ بار در دقیقه به مدت ۲۰ دقیقه بکشید. بررسی کنید آیا حالت طبیعی بند حفظ شده است یا خیر؟

شکل ۱ - مقاومت بند عینک دربرابر باز

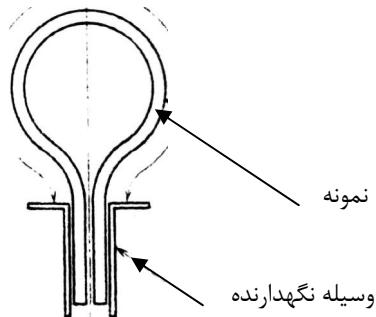
۷-۸ توان شکست عدسی
دیوپتر راس را بر طبق استاندارد JIS B 7183 اندازه گیری نموده و بررسی نمایید که آیا مطابق با جدول ۱ می باشد یا خیر؟

۸-۸ توازنی عدسی
توان شکست منشوری را با استفاده از JIS B 7183 اندازه گیری نمایید و بررسی نمایید که آیا مطابق با جدول ۱ می باشد یا خیر؟

۹-۸ ضد مه گرفتگی
عینک ضد مه گرفتگی را بصورت ایستاده در مخزن ترمومتراتیکی با دمای $(5 \pm 2)^\circ\text{C}$ به مدت ۳۰ دقیقه قرار دهید ، سپس آن را خارج کرده و در دمای اتاق $(20 \pm 2)^\circ\text{C}$ و رطوبت٪ (65 ± 5) نگه دارید و با مشاهده مستقیم بررسی کنید آیا مه یا شبنمی روی آن ایجاد شده است یا خیر؟

۱۰-۸ تخریب بند در اثر مجاورت با ازن
قسمتی از بند عینک را به طول تقریبی ۶۰ سانتی متر بردیده و آن را با گیره نشان داده شده در شکل ۲ مطابق با بند ۱۶ استاندارد JIS K 6301 (تست خرابی ازن) بصورت ۵ ساعت متوالی تحت شرایط با چگالی ازن $(500 \pm 50) \text{ ppb}$ نگه دارید . با مشاهده مستقیم بررسی و اطمینان حاصل نمایید که اندازه و عمق شکاف ایجاد شده ۳ یا کمتر از آن است.

تقریباً ۴۰ میلیمتر

شکل ۲ - آزمون تخریب دراثر مجاورت با ازن

۹ بازرسی

بازرسی عینکها باید مطابق بند ۵ و ۶ انجام شود. بازرسی می‌تواند مطابق با طرح بازرسی نمونه گیری قابل قبولی نیز انجام شود.

۱۰ نشانه گذاری

بر روی بدن هر عینک یا حداقل هر بسته عینک موارد زیر باید نشانه گذاری شود :

- (۱) نوع
- (۲) سری ساخت
- (۳) نام تولیدکننده یا علامت اختصاری آن

۱۱ مواردی که در هنگام بکارگیری باید به آن توجه نمود

به غیر از موارد ذکر شده در بند ۱۰، بسته بندی یا دستورالعمل استفاده باید به منظور هشدار برای عوامل حساسیت زا (آلرژی) نشانه گذاری شود.

پیوست الف

(اطلاعاتی)

واژه‌نامه انگلیسی به فارسی

A

Appearance ظاهر

antifogging type نوع ضدمۀ گرفتگی

air tightness مانع نفوذ هوا

Acute تند

Angle زاویه

adverse influence تأثیر زیان آور

Abnormality غیر طبیعی بودن

Abbreviation علامت اختصاری

B

Burr برآمدگی

Belt بند

Breakage شکستگی

C

Crack شکاف

Construction ساختار

Cylindrical استوانه ای

Curve انحنا

compressive force نیروی فشارنده

Circular دایروی

Cushion بالشتک

D

Dew شبنم

Deterioration تخریب

Damage صدمه زدن

drop freely آزادانه رها کردن

Density غلظت

Diopter دیوپتر

Defect	عیب
diving	غواصی
E	
Exchangeable	قابلیت تعویض
Elasticity	خاصیت کششی
Extreme	دورترین
eye cup	پیاله چشم
F	
Fin	براده
foreign substance	جسم خارجی
Flaw	ترک
field of view	میدان دید
Fissure	ترک
G	
Goggles	عینک بنددار و محصور کننده چشم
Guide	لوله هدایتگر
H	
human head manikin	مدل سر انسان
I	
Incline	خم کردن
Immerse	غوطهور کردن
L	
Load	بار
M	
Manufacturer	تولید کننده
Marking	نشانه گذاری
N	
nose belt	پل بینی
numerical value	مقدار عددی
nominal size	اندازه اسمی
P	
Portion	بخش
Prism	منشور
Parallelism	توازی
Package	بسته

R	
respective parts	قسمت های مربوطه
refracting power	توان شکست
Remarkable	قابل ملاحظه
Requirement	الزامات
Resistance	مقاومت
Reasonable	قابل قبول
S	
skin diving	غواصی با تجهیزات تنفسی سبک و بدون لباس محافظ
scuba diving	غواصی با محفظه هوا در پشت و تنفس با لوله هوا
Sampling	نمونه گیری
Soak	خیس خوردن
Sphericity	کرویت
Strength	استحکام
Stain	لک
shock absorber	ضریبه گیر
T	
treatment	فرآیند
U	
Unevenness	ناهمواری
V	
visual inspection	با مشاهده مستقیم بررسی کردن
Vertex	رأس
W	
water leakage	نشت آب

پیوست ب

(اطلاعاتی)

واژه نامه فارسی به انگلیسی

الف

Requirement	الزامات
Cylindrical	استوانه ای
Curve	انحنا
Strength	استحکام
nominal size	اندازه اسمی
drop freely	آزادانه رها کردن

ب

portion	بخش
load	بار
visual inspection	با مشاهده مستقیم بررسی کردن
package	بسته
fin	براده
cushion	بالشتک
belt	بند
burr	برآمدگی

پ

nose belt	پل بینی
eye cup	پیاله چشم

ت

manufacturer	تولید کننده
adverse influence	تأثیر زیان آور
refracting power	توان شکست
parallelism	توازی
fissure ,flaw	ترک
acute	تند

	ج
foreign substance	جسم خارجی
portion	جزء، بخش
	خ
soak	خیس خوردن
incline	خم کردن
elasticity	خاصیت کششی
deterioration	تخرب
	د
extreme	دورترین
circular	دایروی
diopter	دیوپتر
	ر
vertex	رأس
	ز
angle	زاویه
	س
construction	ساختار
	ش
crack	شکاف
dew	شینم
breakage	شکستگی
	ص
damage	صدمه زدن
	ض
shock absorber	ضربه گیر
	ظ
appearance	ظاهر
	ع
goggles	عینک بنددار و محصور کننده چشم
abbreviation	علامت اختصاری
defect	عیب
	غ

abnormality	غیر طبیعی بودن
immerse	غوطه ور کردن
diving	غواصی
scuba diving	غواصی با محفظه هوا و در پشت و تنفس با لوله هوا
skin diving	غواصی با تجهیزات تنفسی سبک و بدون لباس محافظ
density	غلظت
	ف
treatment	فرآیند
	ق
respective parts	قسمت های مربوطه
reasonable	قابل قبول
remarkable	قابل ملاحظه
exchangeable	قابلیت تعویض
	ک
sphericity	کرویت
	ل
stain	لک
guide	لوله هدایتگر
	م
air tightness	مانع نفوذ هوا
human head manikin	مدل سر انسان
prism	منشور
numerical value	مقدار عددی
field of view	میدان دید
	ن
antifogging type	نوع ضدمه گرفتگی
water leakage	نشت آب
unevenness	ناهمواری
sampling	نمونه گیری
ordinary type	نوع معمولی
marking	نشانه گذاری
compressive force	نیروی فشارنده

